

Ava

(Excerpt in Latvian)

Translated by: Māra Gredzena

Contact of the translator: mara.gredzena@gmail.com

1.

Es ieeju trokšņaini, it kā mani jau sen būtu gaidījuši. Tadeja sēž viena pati pie galda. Tas ir mazs kabinets, mazākais visā skolā, tāpēc viens sīcis to nosauca par būri. Viņš, protams, skolā vairs nemācās, jo pārāk bieži te ieradās kā *special guest star*, bet būris palicis mums visiem.

– Sēdi, sēdi, – laipni aicina galvenā uzraudze. Viņa tikai izliekas. Patiesībā viņa nemaz nav laipna.

Vispirms mazliet pamīņājos, pēc tam pieskaros pie krēsla atzveltnes un tikai tad apsēžos. Es tā vienmēr daru – izliekos, ka nedarīšu to, ko no manis prasa. Doloresa apgalvo, ka nedrīkst skriet kā pasvilpj, neesi taču dresēts suns. Dzīve nav nekāds cirks!

– Vai tu zini, kāpēc esi te?– viņa jautā.

Paraustu plecus. Apliecinoši paskatos. It kā man būtu vienalga. Un ir taču. Neesmu te pirmo reizi.

– Pastāsti ka nu pati, Anka, lai nav mums te jāmokās. Būs ātrāk.

– Ava,– stingri nosaku. – Es esmu Ava.

– Labi... Ava, kāpēc es tevi izsaucu?

– Hmmm... Jo Vesna piņņāja?

Viņa nopūšas. Noņem brilles. Skatās uz mani mazliet dusmīgi un mazliet vīlusies. Tā, it kā labprātāk iecirstu man plauku, ja es būtu viņas meita.

– Nē, viņa *nepiņņāja*, – atdarina mani. – Viņai asiņoja auss. Ar ko tu viņai iesiti?

– Es jau tikai vienreiz, – vāji taisnojos. – Es tā negribēju... līdz asinīm. Viņa pagrieza galvu un es netīšām viņai iešāvu tieši pa ausi.

– Bet iešāvi viņai gan, vai ne?

Paraustu plecus.

– Tātad, jā. Un ar ko tu viņai iešāvi, kā pati teici?

Klusēju. Skatos uz aizvērtu kompi uz viņas galda. Viņai ir ābols. Protams, skola taču maksā. Sasodītā asociālā valsts, kā Doloresa apgalvo.

– Vesna saka, ka tev kaut kas bija rokā.

Noņurdu.

– Ko tu saki, Ava? Es tevi nedzirdu. Un noņem to kapuci, kad runā ar mani.

Ak vai, tas nav jautājums.

Noņemu to kapuci.

– Ar roku iesitu. – Nokrekšķinos.

– Man nav nekādas vēlēšanās pieprasīt izmeklēšanu un izgriezt tev visas kabatas skolēnu drošības vārdā.

Izmeklēšana jau izklausās mazliet pārspīlēti. Tas taču ir tikai būris. Izlēmīgi pieceļos, novelku hūdiņu un nolieku to uz galda.

– Kas te tagad būs? – Viņas balss kļūst brīdinoša. Es viņu mazliet nobiedēju, tāpēc.

Parādu uz hūdiņa kabatām. – Pārmeklējiet tās. Man pie kājas.

Apsēžos, novelku botas un nolieku tās uz viņas galda. Arī zeķes nolieku, tikai tāpēc, lai nomestu kopā ar pārējo. Pieceļos un iebāžu rokas džinsu kabatās. Visu, ko tur atrodu, sametu uz galda. Matu gumijas, trīs eiro, mazo matu suku, atslēgas, četrdesmit centus, cīgu papīrišus, netīru filtru bez cigaretes, uzlīmītes.

Tadeja apskata priekšmetus. Jo īpaši matu suku, kas ir mīksta un elastīga. Arī ar papīrišiem nevienam līdz asinīm neiesitīsi.

– Tā mēs nekur netiksim, – viņa pārmetoši secina.

Paraustu plecus. Kur gan mums būtu jātiek? Es taču neesmu vakarējā. Kasteti es noslēpu zem liela akmens. Nav nekādi joki. Džuzepe iedeva man kasteti, tas bija februārī, kad pēdējo reizi viņu redzēju. Lai neākstītos ar to, viņš vēl piedraudēja.

– Tikai, ja runa par dzīvību! – Toreiz es zvērēju, ka sitīšu ar kasteti tikai tad, ja kāds apdraudēs manu dzīvību. Tikai pašaisardzībai.

– Kāpēc tu iesiti Vesnai?

Paraustu plecus. Es taču nevaru skolas psihologei atzīties, ka pamatīgi iekrāvu klasesbiedrenei, lai gan tas nebija dzīvības un nāves jautājums.

– Vai viņa pirmā tev iesita?

Tagad gan es paklusēju. Pratina mani kā degen. Visi šajā štrunta skolā sasodīti labi zina, ka neviens man nesit pirmais. Bet es pati jau nu neiešu to atzīt.

– Ava, kas īsti notika? Aiziet, spļauj laukā, lai tiekam ar to galā. Kas jums pēc tam ir?

Pakratu galvu. – Man nekas. Citiem ir valoda.

Tadeja īsi noņācas caur degunu.

– Kā - nekas? – viņa saka, – Nevar visu darīt tikai pa savam. Tāpēc būs labāk, ja sāksi runāt.

Nu re, laipnība beigusies. Man kļūst karsti. Labprāt ietu prom.

– Sastrīdējāties? Vai tad neesat abas ar Vesnu draudzenes?

Un vēl kādas draudzenes! Ka tikai uzraudzei nekas nepaslīdētu garām.

Zvans. Neiešu atpakaļ uz klasi, pat ja viņa mani nesīs.

– Savāc savas mantas no mana galda. Ei!

Pieceļos un lieku kabatās savas mantas. Uzvelku hūdiņu. Apsēžos un lēnām uzvelku zeķes un botas. Gliemeža ātrumā sasienu šņores.

2.

PLĀNOTS SCENĀRIJA *SWITCH*

PIECEĻOS un apģērbjos. Varbūt vēl ir gana agrs, lai aizlaistos caur logu. Lai gan Žagata dažkārt stāvēja sardzē arī ielas galā.

Meklēju tīras drēbes skapja apakšā, kad atrodu salauzto iPadu, ko man uzdāvināja Džuzepe. Tad tur Doloresa toreiz nobāza, kad sadauzīja! Kā traka nospiežu pogu ON, un notiek kas neticams. Tas ieslēdzas! Strādā! Saplēstais ekrāns reagē uz maniem pieskārieniem. Arī vaifaijs brīnumainā kārtā vēl strādā. Tūlīt pat atveru Messenger un noklikšķinu uz Vesnu, kura ir aktīva. Brīnumainā kārtā nav mani vēl atdraugojusi vai izslēgusi no čatiņa.

pidod, vsna. man tā nvajadzja...

Izdzēšu.

mīļā Vsna. zinu, a si dusmīga, tiai lūdzu tvi...

Izdzēšu. Burti e un k nestrādā, tur ekrāns ir visvairāk saplēsts. Tāpēc izmantoju burtus y un x.

Vysna, raxstu tyv, jo man tūliņ jumtu nonysīs. ysmu izsalkusi...

Izdzēšu. Drausmas. Nemāku pat pāris normālus teikumus salikt. Gribētu būt atklāta, pieklājīga, neuzmācīga. Gribētu viņai pateikt, cik ļoti mīla man viņa ir. Ka esmu galīgā pakalā, un ka varu uzticēties tikai viņai un viņas ģimenei.

vysna, pydod, ja šis tev šxiet uzmacīgi (pushy).

jāraxta ātri, ipad tūliņ nosprāgs. dolorysa saplysa yxrānu, burti x un y nystrādā. zini, xuri burti, vai ny. ai, viynalga. dolorysa ir pazudusi! man ir bail. piy durvīm gaida žagata. tā traxā slixtā vycmamma. lai mani notvyrtu.

ei, kas tur notiek?
man tyv jāatvainojas. piydod man. sapratīšu, ja ny.
kāpēc tu jau divas dienas neesi skolā??
saxu, xa žagata dyžūry piy durvīm. ysmu iyslodzīta. nav ko yst.
man tev ko atnest?
izglāb mani no šyjiynys.
nāku ar kasteti!
ned...s?
joks. nāku tevi glābt un ejam uz skolu. nē, sēdēt kapos;)
vysa, xlau, man tiyšām žyyl. man bija slikta diyna. pyyc tam aizgāju uz byyryym. un viss
bija slikti.
es arī īsti neuzvedos, kas noticis?
varbūt dolorysa redzyjja mani byyryys. šxxiyet ļoti apvainojās. viņas nav jau pāris diynu.
ok. nāku, paņem visu -

3.

Garā un tievā Brenda, noteikti ar izdomātu vārdu, gribēja vadīt modeļu šovu. Lai varētu visām dalībniecēm uzdot neizpildāmus uzdevumus, kā lepni draudēja jau sevis prezentācijā pirmajā raidījumā. Tā būtu kā armijas rekrutēšana īpaši izturīgām modelēm. Pēdējā raidījumā ļoti apmierināta paskatījās kamerā un teica: – Doloresa mums visiem šķīta kaut kāda dīvaina. Daudz muld un vislaik pīpē. Nezinu, kaut kāda nervoza. Pēc tam raidījuma producenti atnesa paciņu. Iekšā bija vīna butele.

– Kāds to bija atnesis uz tēvē. Tā neatnāca pa pastu – teica Miha, diezgan muskuļots garmatis, kas gribēja vadīt raidījumu par kravas mašīnām. Varot būt ļoti tiešs, tā viņš teica iepazīstinot ar sevi. Tomēr cilvēki domājot, ka viņš esot bezkaunīgs. Bet nav. Viņš tikai pasaka to, ko vismaz puse Slovēnijas neuzdrošinās pateikt skaļi.

– Kāda tam vispār nozīme, kā tā paciņa ieradās? – viņu pārtrauca militārā Brenda. – Galvenais... Es jau iepriekš zināju, ka tas kauko nozīmē, ka šitam litram vīna ir tāda konkrēta nozīme. Ka viens no mums daudz dzer. Un ka tā nav es. Doloresai mēs neko nepateicām par paciņu, tikai pudeli uzlikām. Un viņa to izlaka. Tik dodiet viņai dzert, tad vēl vairāk redzēs, cik viņa ir bezjēdzīga. Sabiedrībai jāzina, kādi ir slikti vecāki. Es vispār nezina, kā var būt tik slikti vecāki, bet Doloresa droši vien ir tērēta.

Es ierāvos sevī un aizsedzu acis ar rokām. Normālos apstākļos Doloresa viņu sagrābtu un pārņemtu pāri bāra letei. Vai arī pāri galdam vai solam parkā. Atkarībā no tā, kur šī indīgā saruna notiktu.

Džuzepe noņēma man rokas no acīm. – Skaties, vecīt, skaties!

– Ko? – Ko lai skatos?

– Tūliņ redzēsi, vecīt!

Viņš runāja tā, it kā pats būtu rakstījis scenāriju, bet viņam taču nebija sajēgas, kas notiks. Kamera pievilka tuvplānā Doloresu, kas draudīgi tuvojās bezkaunīgajai sāncensei.

– Kas tu esi? Brenda? Tava iesauka ir tā ienīstā tīneidzere no Beberlihilsas? No simts gados senas vēstures? Un tu gribētu vadīt modeļu šovu? Jo to pati esi tik pretīga, ka neviens tevi nemaz nelaistu paskatīties uz mēli, kur nu vēl iet pa to. Tas sapumpētais knābis un pupi tev vispār nepalīdz. Sasodītā bremze!

– Jā, vecīt, jā! Parādi viņai! – Džuzepe satrakojies plaukšķināja un ielēja sev vēl vienu glāzi tīra vīna.

Man kaut kā bija bail par Doloresu kameru priekšā. Bet viņam bija taisnība. Pēc šī raidījuma viņa kļuva par galveno. Visdrīzāk viņas reitingi sakāpa debesīs.

Drīz vien es beidzu skatīties. Viss tas cirks sāka mani nogurdināt. Es raizējos, kad viņa tur sūdus taisīja, tikai vairs negribēju būt ar to visu saistīta. Tāpat kā viņai nebija nekādas daļas gar to, ko es darīju un piedzīvoju skolā. Jo vairāk tad, kad man vajadzēja aizstāvēties. Pret tām kazām un āžiem.

4.

Viesmīlis Dule atnes mums mazo alu un biezsulu, ko es aizvien ienīstu. Vismaz tas nav mainījies.

– Atvainojiet... mēs meklējam draugu, – saka Bjanka.

– Viņam gan traki labi.– Dule izskatās nopietns, lai gan man šķiet, ka visu laiku joko.

– Viņu sauc Džuzepe. Uzturas šajā viesnīcā.

– Nepazīstu nevienu ar šādu vārdu. Te nav daudz itāļu.

– Jozefs, – klusiņām saku.

– Kā? Nesaprot.

– Viš i Jozefs,– atkārtoju piejūras dialektā. – Tas ar garajiem matiem, ar copi uz galvas...

– Jā, to lab zin.

Bjanka priecīgi iebaksta sānos.

– Bet sen nav viņ redzējs. Viš nedrīkst te vairs nākt.

– Kādēļ tā? – jautā Bjanka. Jau redzu, ka viņa ir gatava cīnīties par jebkura cilvēka tiesībām piekļuvei sabiedriskai telpai.

– Nedrīkstam te laist sanarkojušos cilvēkus. Nevar te tas Jozefs sēdēt un klanīties pie galda uz teras. Atbaida man viesus! Es šim vis pateic, un viš saprat un vairs nenāk.

Es labprātāk ietu prom. Jūtos tā, it kā pati atbaidītu viesus. Tos savā dzīvē, kas ierodas un drīz pēc tam aizdodas. Piesardzīgi paskatos uz Bjanku, kas rakņājas somiņa un uzliek naudu uz galda. Dule sarēķina atlikumu.

– Kur varu viņu atrast? – es jautāju.

– Jozefu? – Nožēlas pilnu skatienu paskatās uz mums un noliek atlikumu uz galda. – Pie narkomāniem, kur ta citur.

Varētu iegrimt zemē no kauna. Un otrajā vietā no šausmām, jo šim neīstajam patēvam es nevarēšu nekādi palīdzēt.

– Un kur tas ir? – Bjanka cenšas palīdzēt.

– Parast šie ir tur pie Merkatora. Šodien i ciet, bet šiem tas vienalg. Nui tad veiksmīg!

Viesmīlis aiziet atpakaļ uz tumšajām striptīza viesnīcas iekštelpām. Viņa – veiksmīg – izklausījās tā, ka mums nekas nevar palīdzēt.

Gribas bēgt, bet nevaru tā vienkārši piecelties un pazust, neko nesakot. Prom no laipnās Bjankas. No kā vispār es varētu aizbēgt? Tagad viņa jau visu ir dzirdējusi. Varam vienkārši atgriezties Ļubļanā. Viss beidzies.

– Tu nedzersi sulu? – viņa man jautā.

– Ciest nevaru sasodīto biezo sulu! – gribas raudāt, tāpēc lamājos.

Bjanka pamāj, paceļ glāzi un izrauj vienā vilcienā. Ar plaukstas virspusi izlēmīgi notrauc baltās putu ūsas un uzsmaida man.

– Ejam, mazā! –

– Uz kurieni? –

– Uz Merkatoru. Pasveicināsim tavu Džuzepi.